

Revisionsrapport*

Granskning av årsredovisning 2007

Gotlands kommun

Maj 2008

Anders Haglund
Lars-Åke Claesson
Ramona Numelin
Jonas Eriksson

*connectedthinking

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattande bedömning	3
2.	Inledning	5
2.1	Bakgrund	5
2.2	Revisionsfråga och metod	5
3.	Granskningsresultat	6
3.1	Förvaltningsberättelse	6
3.1.1	Översikt över utvecklingen av verksamheten	6
3.1.2	Investeringsredovisning	11
3.1.3	Driftredovisning	12
3.1.4	Balanskrav	12
3.1.5	God ekonomisk hushållning	13
3.2	Resultaträkning	16
3.3	Balansräkning	17
3.3.1	Immateriella anläggningstillgångar	18
3.3.2	Materiella anläggningstillgångar	18
3.3.3	Kundfordringar	20
3.3.4	Interimsfordringar	20
3.3.5	Likvida medel	20
3.3.6	Avsättningar	20
3.3.7	Kortfristiga skulder	21
3.3.8	Upplupna kostnader	21
3.3.9	Förutbetalda intäkter	21
3.4	Panter och ansvarsförbindelser	22
3.5	Finansieringsanalys	22
3.6	Sammanställd redovisning	22
3.7	Redogörelse för tillämpade redovisningsprinciper	25

1. Sammanfattande bedömning

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för **utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.**

Vår bedömning är att resultaträkningen inte ger en rättvisande bild av resultatet. För 2007 redovisas ett positivt resultat på 61,6 mnkr. Vår bedömning är att detta resultat inte är rättvisande. Skälet är att årets resultat påverkats negativt av ett antal poster som, enligt vår uppfattning, inte har hanterats i enlighet med god redovisningssed. Dessa poster är:

Nedskrivning av F-huset på Sävetomten	21,5 mnkr
Omstruktureringsutgifter	41,3 mnkr
Fastighetsförsäljningar med realisationsresultat	10,9 mnkr
Bidrag till energibesparande åtgärder	4,0 mnkr
Totalt	77,7 mnkr

Enligt vår bedömning borde resultatet ha varit 77,7 mnkr bättre än det enligt årsredovisningen redovisade resultatet, dvs 139,3 mnkr. Beträffande omstruktureringsutgifterna vill vi dock framföra att det handlar om en svår tolkning av vad som bör utgöra god redovisningssed. Denna kommer till uttryck RKR:s rekommendation nr 10.1. Tolkningssvårigheterna gäller främst att fastställa tidpunkten för förpliktelsens infriande. I detta fall gäller förpliktelsen gentemot enskilda individer.

Vi bedömer dock att årsredovisningen i övriga delar i allt väsentligt uppfyller kraven på **rättvisande räkenskaper** och är upprättad enligt god redovisningssed.

Beträffande förvaltningsberättelsen är vår samlade bedömning att den genom sin genomtänkta struktur och tydliga koppling till övriga styrdokument har goda förutsättningar att kunna ge fullmäktige en rimligt god utvärdering av kommunens samlade ekonomi och verksamhet.

Nämndernas samlade resultat uppgår till + 39,7 mnkr men hälso- och sjukvårdsnämnden redovisar underskott på motsvarande 42,3 mnkr. Det innebär att nämnden redovisat underskott på motsvarande 104,7 mnkr de tre senaste åren.

Enligt kommunens årsredovisning uppgår resultatet till + 61,6 mnkr och har uppfyllt balanskravet år 2007. Vi bedömer också att förvaltningsberättelsen uppfyller kraven avseende upplysningar om redogörelse kring balanskravet. Kommunen har inget återstående negativt resultat från tidigare år att reglera.

Mål och måluppfyllelse redovisas i förvaltningsberättelsen enligt strukturen balanserad styrning. I denna redovisning är styrkortets mål, framgångsfaktorer nedbrutna i styrtal som avrapporteras. Syftet är att styrtalen under respektive framgångsfaktor ska ge indikation rörande måluppfyllelsen.

Vår samlade bedömning är att vi inte kan bedöma om det finansiella målet är uppfyllt. Det huvudsakliga skälet för att vi inte kan göra denna bedömning är att målet, framgångsfaktorerna samt dess uppföljningsindikatorer enligt vår uppfattning innehåller alltför många osäkerheter och svagheter beträffande precisionen.

Vi anser dock att kommunen bör tydliggöra förutsättningarna för hur det långsiktiga resultatmålet, d v s att resultatnivån långsiktigt uppgår till 2 % av nettokostnaderna ska bedömas. Det gäller om intäkter i form av realisationsvinster ska ingå i resultatet eller exkluderas.

Vi bedömer att det finns en förbättringspotential i avrapporteringen av verksamhetsmålen. . Särskilt inom barn- och utbildningsnämndens och hälso- och sjukvårdsnämndens verksamheter kan styrkortet vidareutvecklas betydligt. Det verkar även som om styrtalen är nivåbestämda, dvs tydliggör en ambitionsnivå på vad som ska åstadkommas under året. Därmed ökar även precisionen i avrapporteringen och även möjligheten att bedöma måluppfyllelsen

Vi noterar en positiv utveckling av nämndernas förvaltningsberättelser 2007 genom att dessa nu är strukturerade enligt samma logik som den ”kommungemensamma” förvaltningsberättelsen. Förutsättningarna för fullmäktige att bedöma om och hur nämnderna har genomfört sina uppdrag har därför förbättrats.

Sammantaget är det dock vår bedömning att avrapporteringen av uppfyllelsen av fullmäktiges fastställda mål avseende verksamheten endast ger indikationer avseende måluppfyllelsen. Vi har därför svårt att tydligt uttala oss om graden av måluppfyllelse

2. Inledning

2.1 Bakgrund

Den kommunala redovisningslagen (KRL) gäller fr o m 1998 och reglerar externredovisningen. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning (RKR) och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering. Kommunstyrelsen ansvarar enligt kommunallagen för årsredovisningen.

När det gäller nämndernas redovisning, skall den enligt kommunallagen utformas på det sätt som fullmäktige bestämmer.

2.2 Revisionsfråga och metod

Revisorerna har bl a till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift är syftet med granskningen av årsredovisningen att bedöma om den är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning och i enlighet med normgivning, främst från Rådet för kommunal redovisning. Granskningen som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv skall besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Med verksamhetens utfall avses utfall i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.

- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande.

Med rättvisande räkenskaper avses fullständighet, riktighet, existens, tillhörighet, periodisering, värdering, äganderätt och förpliktelser samt innehåll och presentation.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- finansieringsanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om.

Nämndernas redovisning av sitt uppdrag har ej granskats inom ramen för årsredovisningen utan ingår istället i granskningen av den övergripande ansvarsutövningen (särskild rapport).

Granskningen har utförts enligt god revisionssed. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning därför inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

3. Granskningsresultat

3.1 Förvaltningsberättelse

I KRL kap 4 framgår det att kommunen skall upprätta en förvaltningsberättelse. Förvaltningsberättelsen skall innehålla:

- *en översikt över utvecklingen av kommunens verksamhet (KRL 4:1)*
- *särskilda upplysningar om de anställdas sjukfrånvaro (KRL 4:1 a)*
- *samlad redovisning av kommunens investeringsverksamhet (KRL 4:2)*
- *en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten (KRL 4:3)*
- *en redovisning av hur det negativa resultatet skall regleras (KRL 4:4)*
- *en utvärdering av mål för god ekonomisk hushållning (KRL 4:5)*
- *sådana upplysningar som avses i KLR 4:1 skall också omfatta sådan kommunal verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer (KRL 8:1).*

3.1.1 Översikt över utvecklingen av verksamheten

Vi har granskat att förvaltningsberättelsen lämnar tillräckliga uppgifter om:

- sådana förhållanden, som inte skall redovisas i balansräkning eller resultaträkning, men som är viktiga för bedömning av ekonomin

- händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut
- förväntad utveckling
- väsentliga personalförhållanden
- annat av betydelse för styrning och uppföljning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar i allt väsentligt överensstämmer med kraven i KRL. Vår samlade bedömning är att förvaltningsberättelsen genom sitt innehåll och sin genomtänkta struktur ger en mycket god översikt över kommunens ekonomi och verksamhet. Beträffande utvärdering av om målen för en god ekonomisk hushållning har uppnåtts hänvisas till avsnitt 3.1.5. Vår samlade bedömning är dock att den redovisning som lämnas i förvaltningsberättelsen bör ge fullmäktige rimligt goda förutsättningar att kunna utvärdera mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Analys och rättvisande bedömning av ekonomi och ställning.

För 2007 redovisas ett positivt resultat på 61,6 mnkr. Vår bedömning är att detta resultat inte är rättvisande. Skälet är att årets resultat påverkats negativt av ett antal poster som, enligt vår uppfattning, inte har hanterats enligt vad vi uppfattar vara god redovisningssed. Dessa poster är följande:

• Nedskrivning av F-huset på Sävetomten	21,5 mnkr
• Omstruktureringsutgifter	41,3 mnkr
• Fastighetsförsäljningar med realisationsresultat	10,9 mnkr
• Bidrag till energibesparande åtgärder	4,0 mnkr
Totalt	77,7 mnkr

Enligt vår bedömning borde resultatet ha varit 77,7 mnkr bättre än det enligt årsredovisningen redovisade resultatet, dvs 139,3 mnkr. Beträffande omstruktureringsutgifterna vill vi dock framföra att det handlar om en svår tolkning av vad som bör utgöra god redovisningssed. Denna kommer till uttryck RKR:s rekommendation nr 10.1. Tolkningssvårigheterna gäller främst att fastställa tidpunkten för förpliktelsens infriande. I detta fall gäller förpliktelsen gentemot enskilda individer.

I avsnitt 3.2 redovisas motiven för våra bedömningar rörande posterna ovan.

Vår bedömning är att den finansiella analysen i förvaltningsberättelsen hade gett en annan bild av den finansiella situationen om kommunen tillämpat vad vi anser bör vara god redovisningssed. Det finansiella resultatet hade då uppgått till 139,3 mnkr. De finansiella nyckeltal som relaterar till resultatet under avsnittet finansiell analys utgår från det redovisade resultatet enligt årsredovisningen vilket innebär att dessa, mot bakgrund av vår uppfattning rörande resultatet i själva verket är bättre än vad som framgår av denna.

Nettokostnadernas andel av skatteintäkter och generella statsbidrag inklusive finansnettot uppgår enligt årsredovisningen till 98,3 % jämfört med 98,0 % för 2006. Om hänsyn tas till de poster som enligt vår uppfattning påverkat resultatet negativt ovan hade redovisats enligt god redovisningssed hade motsvarande nyckeltal uppgått till 96,2 %. Nämnderna redovisar totalt en positiv budgetavvikelse på 39,7 mnkr jämfört med 2006 då avvikelsen uppgick till 26 mnkr. Hälso- och sjukvårdsnämnden redovisar dock en negativ avvikelse 42,3,0 mnkr. För 2006 redovisade denna nämnd en negativ avvikelse på 39 mnkr. Finansnettot har försämrats ytterligare 2007 med 7,3 mnkr och är negativt med 27,6 mnkr (20,3 mnkr 2006).

Kommunens finansiella mål är att ekonomin är uthållig och i balans ur ett generationsperspektiv. För att bedöma måluppfyllelsen använder kommunen sex s.k. framgångsfaktorer. Utfallet för dessa 2007 är följande:

1. Skapa en realistisk budget där resultatnivån långsiktigt uppgår till 2 % av nettokostnaderna

Det enligt årsredovisningen redovisade resultatet uppgår till 61,6 mnkr. Detta resultat uppgår till 1,7 % av nettokostnaderna. Detta resultat har påverkats negativt av de ovan redovisade posterna. I resultatet ingår också realisationsvinster, enligt årsredovisningen på 77,0 mnkr. Vår uppfattning är att kommunen bör förtydliga det långsiktiga målet vad gäller om realisationsvinster ska inräknas i resultatet vid bedömning av måluppfyllelsen. Om realisationsvinsterna exkluderas har inte resultatnivån uppgått till 2 % av nettokostnaderna. Kommunens hantering av de redovisningsposter som diskuterats ovan komplicerar ytterligare bedömningen.

Kommunen använder några ytterligare indikatorer för att bedöma måluppfyllelsen. Dessa är bl.a. följande: nämnderna redovisar ett samlat överskott mot budget om 40 mnkr samt att nettokostnaden exklusive realisationsvinster och avsättningar ökar med 4,5 %. Vi har noterat att i budgeten angavs som styrtalet en nettokostnadsökning på 3,3 %.

Vi kan sammantaget inte bedöma om och hur denna framgångsfaktor bidragit till att målet har uppfyllts.

2. Nämnderna ska verka för god ekonomisk hushållning genom att införa buffertar inom sina budgetramar

Enligt kommunens egen bedömning har nio av tolv förvaltningar en sådan buffert i 2008 års budget. Denna förutsättning ska gälla samtliga nämnder senast 2010 och utgöra 1 % av budgetramen.

Vi har inte någon möjlighet att bedöma hur denna framgångsfaktor bidragit till att målet har uppfyllts.

3. Egenfinansiera nyinvesteringar

Investeringsnivån har varit hög, 353 mnkr. Finansieringen av dessa har i huvudsak skett genom försäljningsmedel och ett positivt kassaflöde från den löpande verksamheten. Amortering på de långfristiga lånen har skett med 23 mnkr.

Vi bedömer att denna framgångsfaktor bidragit till måluppfyllelse, vilket också överensstämmer med kommunens egen bedömning.

4. Amortera på låneskulden

Under 2007 har amortering av den långfristiga låneskulden skett med 23 mnkr och någon nyupplåning har inte skett.

Vi bedömer att denna framgångsfaktor bidragit till måluppfyllelse, vilket också överensstämmer med kommunens egen bedömning.

5. Trygga framtida pensioner

Under året har ytterligare 15 mnkr placerats i syfte att finansiera kommunens framtida pensionsutbetalningar. Totalt har pensionsplaceringarna ett bokfört värde på 76 mnkr. Ambitionen är att dessa placeringar ska uppgå till 150 mnkr vid mandatperiodens slut. I årsredovisningens finansiella analys sägas att placeringar ska ske upp till detta belopp fram till år 2009.

Vi bedömer att denna framgångsfaktor bidragit till måluppfyllelse, vilket också överensstämmer med kommunens egen bedömning. Det finns dock två olika uppgifter rörande tidshorisonten som vi därför anser behöver bestämmas.

6. Väl fungerande ekonomisk styrning och uppföljning

Kommunen använder två indikatorer för att bedöma om framgångsfaktorn bidrar till måluppfyllelse. Den första är att förvaltningarna anser enligt årsredovisningen att kommunen har en tydlig styrprocess och att införandet av dialogtillfällen varit positiv. Den andra är att obalans i ekonomin kvarstår inom hälso- och sjukvården.

Vi har, sammantaget, inte någon möjlighet att bedöma om denna framgångsfaktor bidragit till måluppfyllelse.

Händelser av väsentlig betydelse

I förvaltningsberättelsen bedömer vi att väsentliga händelser finns beskrivna under olika avsnittet. Viktiga händelser framgår också av nämndernas verksamhetsberättelser.

Förväntad utveckling

Det är viktigt att veta vilka förutsättningar kommunen har framöver, vilka krav som kommer att ställas på kommunal service, vilka konsekvenser detta får på kommunens ekonomi och vilka prioriteringar som måste göras. Framtidsperspektiv finns dock beskrivet i form av utmaningar i ett inledande avsnitt i årsredovisningen. Det finns också sådana inslag, i viss utsträckning i nämndernas verksamhetsberättelser. Vi bedömer dock att utvecklingen på sikt behöver lyftas fram ännu tydligare i förvaltningsberättelsen. Detta är, enligt vår uppfattning speciellt viktigt när det gäller verksamheterna inom barn- och utbildningsnämnden samt hälso- och sjukvårdsnämnden.

Väsentliga personalförhållanden

Förvaltningsberättelsens avsnitt "Fördjupning Medarbetare & ledare" ger en bra information om olika områden, bl a personalpolitik, lönebildning, sjukfrånvaro, ledar- och medarbetarutveckling m m. Analys och redogörelse kompletteras på ett åskådligt sätt med olika diagram. Redovisning av sjukfrånvaron har skett i enlighet med bestämmelsen i KRL. Perspektivet medarbetare/ledare återfinns också i styrkortet med mål, framgångsfaktorer och styrtalet för uppföljning.

Andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av kommunens verksamhet

Detta område avser information och analys rörande måluppfyllelse, prestationer och kvalitet i verksamheterna. Kommunens årsredovisning och förvaltningsberättelse ger en god bild i dessa avseenden. Vår samlade bedömning är att förvaltningsberättelsen genom sin genomtänkta struktur och tydliga koppling till övriga styrdokument har goda förutsättningar att kunna ge fullmäktige en rimligt god utvärdering av kommunens samlade ekonomi och verksamhet. Förutsättningar för detta är den genomtänkta strukturen som används i form av balanserad styrning och dess styrkort. Uppföljning av styrkort 2007 genomsyrar förvaltningsberättelsen och integrerar på ett bra sätt verksamhet och ekonomi. Även nämndernas förvaltningsberättelser är strukturerade på samma sätt som den "kommungemensamma" förvaltningsberättelsen, d v s enligt styrkortslogiken. En sådan gemensam struktur stärker ytterligare den samlade årsredovisningens kvalitet. I nämndernas verksamhetsberättelser finns emellertid en förbättringspotential. I denna ingår att tydligare redovisa framgångsfaktorer och styrtalet samt nämndens egen bedömning rörande måluppfyllelsen.

Frågan om avrapporteringen i årsredovisningen ger fullmäktige rimligt goda förutsättningar för att bedöma om resultatet är förenliga med de mål som fullmäktige beslutat samt om god ekonomisk hushållning har uppnåtts behandlas i avsnitt 3.1.5

Förvaltningsberättelsen innehåller också Fördjupningar, ”Folkhälsa – en grund för tillväxt” samt ”Ekokommun Gotland”. Områdena ingår i den balanserade styrningens, perspektivet samhälle. Folhålsöavsnittet är av relativt övergripande karaktär och ger en bild av nuläget på Gotland. Vår bedömning är dock att avrapporteringen förefaller vara svagt kopplad till beslutade mål och andra styrsignaler. I likhet med tidigare år bedömer vi att kommunens ambition inom miljöområdet beskrivs på ett bra sätt. Diagrammen ger en bra belysning av utvecklingen inom olika miljöområden. I miljöredovisningen återfinns också avstämning av måluppfyllelsen för ett antal beslutade mål.

3.1.2 Investeringsredovisning

Vi har granskat att:

- investeringsredovisningen visar kommunens totala investeringsverksamhet
- investeringsredovisningen är uppställd enligt god redovisningssed
- beloppen i investeringsredovisningen överensstämmer med årets bokföring
- posterna i investeringsredovisningen är förda till balansräkning och finansieringsanalys
- jämförelse med tidigare år görs
- avvikelser i förhållande till budget har analyserats och kommenterats.

Bedömning och iakttagelser

Följande iakttagelser har gjorts vid granskningen av investeringsredovisningen:

- Kommunens målsättning att nyinvesteringar i skattefinansierad verksamhet ska finansieras med egna medel har uppfyllts. Egenfinansieringsgraden uppgår till 107 % exkl försäljningsinkomster. Ingen upplåning har skett under året
- Den totala nettoinvesteringsbudgeten för år 2007 enligt investeringsrapport uppgick till 382 mnkr och utfallet är 292 mnkr exkl försäljningsinkomster om 215 mnkr. Utfall i förhållande till budget kommenteras inte i förvaltningsberättelsen.
- Uppförande av kongresshallen budgeterades till totalt 142 mnkr och utfallet redovisas med 189 mnkr. Avvikelsen kommenteras inte i förvaltningsberättelsen, vilket hade varit lämpligt med tanke på att avvikelsen är väsentlig.
- Ett av investeringsprojekten benämns PU-investering och utfallet uppgår till 410 tkr. Enligt god redovisningssed så ska periodiskt underhåll redovisas som kostnader, om

insatserna inte är standardhöjande. Om periodiskt underhåll redovisas som investeringsutgifter så medför det ökade kapitalkostnader och höjning av hyran.

- Uppgifterna i investeringsredovisningen stämmer med finansieringsanalysen.

3.1.3 Driftredovisning

Vi har granskat att:

- budgeterade och redovisade kostnader och intäkter redovisas i sammanfattning
- redovisade intäkter och kostnader överförts riktigt från den systematiska bokföringen
- samma periodiseringsprinciper gäller för både budget och redovisning
- jämförelse med tidigare år görs
- driftredovisningen är analyserad i förhållande till ekonomi och fastställda mål.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att driftredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till fullmäktiges budget. I respektive nämnds egen verksamhetsberättelse görs jämförelse med tidigare år, dock inte i den sammanfattande driftredovisningen.

Liksom tidigare år har revisionen genomfört en särskild granskning avseende ansvarsprovning av nämnder och styrelser. I denna granskning finns särskilt fokus på ekonomi och verksamhet i förhållande till fastställda mål. Utifrån genomgång av balanserade styrkort och dialogen med respektive nämnd framgår följande. De balanserade styrkorten har utvecklats positivt på nämnd- och förvaltningsnivå. Det finns dock fortfarande betydande utvecklingspotential inom nämndernas verksamhetsområden. Särskilt inom barn- och utbildningsnämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden återstår mycket arbete.

Balansen mellan ekonomi och verksamhet var under många år mycket dålig inom nämnderna. I bokslutet för 2007 är det endast hälso- och sjukvårdsnämnden som redovisar underskott på motsvarande 42,3 mnkr. Det innebär att nämnden redovisat underskott på motsvarande 104,7 mnkr de tre senaste åren.

För kommentarer till analys i förhållande till ekonomi och fastställda mål hänvisas till särskild granskningsrapport angående ansvarsprovning.

3.1.4 Balanskrav

Vi har granskat

- kommunens bedömning av om balanskravet har uppfyllts

- om det i förvaltningsberättelsen anges när och på vilket sätt man avser att göra den i kommunallagen (KL 8:5) föreskrivna reglering i de fall ett negativt resultat uppvisas
- om det i förvaltningsberättelsen lämnas upplysning om hur tidigare års negativa resultat har reglerats
- om det i förvaltningsberättelsen framgår skälen till att inte reglera ett negativt resultat, i de fall fullmäktige har beslutat att en sådan reglering inte skall ske.

Bedömning och iakttagelser

Kommunen redovisar ett positivt resultat med 61,6 mnkr. Kommunen anser sig ha uppfyllt kravet om ekonomisk balans 2007.

Vi har noterat att kommunen betraktar fastighetsförsäljningar som en omstruktureringsåtgärd, varför kommunen anser att realisationsvinster från fastighetsförsäljningar inte ska frånräknas resultatet vid bedömning av om balanskravet har uppnåtts. Sammantaget ingår realisationsvinster om 77,3 mnkr i resultatet. Av dessa frånräknas endast realisationsvinster från markförsäljningar om 45,2 mnkr. Detta innebär att 32,1 mnkr inte frånräknas. Grundprincipen är att realisationsvinster ska frånräknas resultatet.

Vår uppfattning är att realisationsvinster kan frånräknas resultatet om dessa är en del av en större omstruktureringsåtgärd. Vår utgångspunkt är att omstruktureringsåtgärderna i sådana fall ska vara av större omfattning och av engångskaraktär.

Vi gör för 2007 samma bedömning som kommunen att kravet på ekonomisk balans är uppfyllt och att de ej frånräknade realisationsvinsterna härrör från fastighetsförsäljningar som utgör en del i större omstruktureringsåtgärder. Vår uppfattning är att kommunen framöver tydliggör vilka konkreta större omstruktureringsåtgärder fastighetsförsäljningarna hör samman med.

3.1.5 God ekonomisk hushållning

Vi har granskat:

- Måluppfyllelsen för fullmäktiges verksamhetsmål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning
- Måluppfyllelsen för fullmäktiges finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning

Bedömning och iakttagelser

Finansiella mål

Kommunens finansiella mål är att ekonomin är uthållig och i balans ur ett

generationsperspektiv. För att bedöma måluppfyllelsen använder kommunen sex s.k. framgångsfaktorer. Enligt vår bedömning har tre av dessa, mer eller mindre tydligt bidragit till att uppfylla målet. För återstående tre framgångsfaktorer kan vi inte bedöma om och i så fall hur dessa bidragit till måluppfyllelse. Vår samlade bedömning är att vi inte kan bedöma om det finansiella målet är uppfyllt. Det huvudsakliga skälet för att vi inte kan göra denna bedömning är att målet, framgångsfaktorerna samt dess uppföljningsindikatorer enligt vår uppfattning innehåller alltför många osäkerheter och svagheter beträffande precisionen.

Verksamhetsmål och riktlinjer

Enligt kommunallagens 9 kap. 9§ skall revisorerna också bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Ett av underlagen för att kunna göra en sådan bedömning utgörs av årsredovisningen. Följande frågeställningar är väsentliga för att kunna göra bedömningen:

- Har fullmäktige fastställt mål/uppdrag för ekonomi och verksamhet?
- Har nämnderna preciserat och beslutat om mål för den egna verksamheten utifrån fullmäktiges mål?
- Har nämnderna implementerat målen i sin verksamhet?
- Hur säkerställer nämnden att målen uppfylls? Hur sker rapportering till nämnden?
- Hur och vad rapporteras till fullmäktige?

Svaren på frågeställningarna ovan kan inte endast hämtas från årsredovisningen. Frågorna indikerar dock tydligt att styrsignalerna, på ett tydligt sätt, ska utgå från fullmäktige. Nämnderna preciserar målen och säkerställer att måluppfyllelsen återrapporteras till fullmäktige. En noga genomtänkt struktur, i syfte att tydliggöra denna ”styr- och rapporteringskedja” är således väsentlig.

Mål och måluppfyllelse redovisas i förvaltningsberättelsen enligt strukturen balanserad styrning. Ekonomiperspektivet behandlades ovan under finansiella mål. I denna redovisning är styrkortets mål, framgångsfaktorer nedbrutna i styrtal som avrapporteras. Syftet är att styrtalen under respektive framgångsfaktor ska ge indikation rörande måluppfyllelsen.

Enligt vår uppfattning har en positiv utveckling skett inom kommunens nämnder och förvaltningar sedan föregående årsredovisning. Nämnderna har styrkort och i flera förvaltningar har styrkortet brutits ner i verksamheterna. Det finns dock betydande utvecklingspotential i verksamheterna. Särskilt inom barn- och utbildningsnämndens och hälso- och sjukvårdsnämndens verksamheter kan styrkortet vidareutvecklas betydligt. Det verkar även som om styrtalen är nivåbestämda, dvs tydliggör en ambitionsnivå på vad som ska åstadkommas under året. Därmed ökar även precisionen i avrapporteringen och även möjligheten att bedöma måluppfyllelsen.

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

K O M M R E V

Sammantaget är det dock vår bedömning att avrapporteringen av uppfyllelsen av fullmäktiges fastställda mål avseende verksamheten, i många fall, endast ger indikationer avseende måluppfyllelsen. Vi har därför svårt att tydligt uttala oss om graden av måluppfyllelse.

3.2 Resultaträkning

Resultaträkningen skall redovisa samtliga intäkter och kostnader och hur det egna kapitalet har förändrats under året (KRL 5:1).

Vi har granskat att:

- resultaträkningen är uppställd enligt KRL
- resultaträkningen i allt väsentligt redovisar årets samtliga externa intäkter och kostnader
- noter finns i tillräcklig omfattning och utgör specifikationer av resultaträkningens poster samt möjliggör avstämning mot balanskravet
- resultaträkningens innehåll är rätt periodiserat.

Bedömning och iakttagelser

Resultaträkningen är uppställd enligt KRL och noter finns i tillräcklig omfattning. Vår bedömning är att resultaträkningen inte ger en rättvisande bild av resultatet. Resultatet borde enligt vår bedömning varit 77,7 mnkr bättre än vad som redovisats i årsredovisningen. Nedan kommenteras de poster som enligt vår uppfattning har påverkat resultaträkningen på sådant sätt att denna inte ger en rättvisande bild av resultatet:

- Nedskrivning av F-huset på Sävetomten med sammanlagt 21,5 mnkr motiveras av kommunen med att handlingsutrymmet ökar för alternativa beslut om framtida användning och nedskrivningen är en anpassning av nyttjandevärdet. Dessutom ingår i beloppet beräknade rivningskostnader om 1,5 mnkr. *Enligt våra uppgifter används skolbyggnaden fullt ut för skolverksamhet, även om vissa lokaler inte är lämpade för klassundervisning. Vi har inte fått någon tydlig och rimlig motivering för nedskrivningen och bedömer därför att något nedskrivningsbehov inte föreligger.*

- Omstruktureringsutgifter med sammanlagt 41,3 mnkr motiveras av kommunen med omstruktureringsprojekt påbörjats under 2007 och att förvaltningarna lämnat underlag som visar hur många personer som är berörda. *Enligt våra uppgifter har inte villkoren uppfyllts fullt ut på balansdagen, 2007-12-31. Vi anser att det knappast har skapats en välgrundad förväntan på individnivå som krävs för att kostnaden ska kunna bokföras på räkenskapsåret 2007.*

Vi vill dock framföra att det handlar om en svår tolkning av vad som bör utgöra god redovisningssed. Denna kommer till uttryck RKR:s rekommendation nr 10.1. Tolkningssvårigheterna gäller främst att fastställa tidpunkten för förpliktelsens infriande. I detta fall gäller förpliktelsen gentemot enskilda individer.

- Fastighetsförsäljningar med resultatpåverkande reavinster (netto) om 10,9 mnkr har redovisats som förutbetalda intäkter, vilket innebär att de gottgörs följande räkenskapsår, 2008, trots att kontrakt har skrivits 2007. Enligt kommunens regler är det datum för kontraktsskrivning och handpenningens överlämnande som ska styra på vilket räkenskapsår affären ska redovisas. Kommunen uppger att det uppstått missförstånd mellan syftet med respektive affär att den ska redovisas 2008 och de personer som handhar kontraktsskrivningen. *Vår bedömning är att kommunens regler ska gälla och vi rekommenderar att man undviker att ingå fastighetsaffärer i slutet av året om avsikten är att affären ska ingås påföljande räkenskapsår. Följande affärer anser vi hör till 2007: Aspen 3, Barlingbo skola, Slite semesterby samt 19 tomträtter. Försäljning av Sicklings 1:113 (Donnergymnasiet) är beroende av avstyckning som inte är klar.*

Vi noterade även föregående år att intäkter från vissa fastighetsförsäljningar inte redovisas på det år försäljningen formellt ägt rum. Det handlar om att intäkterna inte redovisas när köpehandlingarna har undertecknats utan först vid tillträdesdagen. Det kan finnas motiv för ett sådant förfarande i de fall säljaren (kommunen) står någon form av risk fram till tillträdesdagen. Detta år har vi särskilt granskat försäljningarna som hanterats på detta sätt och inte funnit att några sakliga motiv föreligger att redovisa intäkten först vid tillträdesdagen. Kommunen uppger istället, som nämns ovan, att skälet är brister i rutiner vid försäljning, kontraktsskrivning och redovisning.

- Bidrag till energibesparande åtgärder om 4 mnkr avser investeringar utförda 2007 men bidraget har redovisats som en förutbetald intäkt med avsikt att gottgöras resultatet 2008. *Vår bedömning är att bidraget borde ha matchat investeringsutgifterna 2007 och därmed minskat den investeringsutgift som ligger till grund för internhyressättningen.*

3.3 Balansräkning

Balansräkningen skall i sammandrag redovisa kommunens samtliga tillgångar, avsättningar och skulder samt eget kapital på dagen för räkenskapsårets utgång (balansdagen). Ställda panter och ansvarsförbindelser skall tas upp inom linjen. (KRL 5:2)

Vi har granskat att

- balansräkningen är uppställd enligt KRL
- noter finns i tillräcklig omfattning
- upptagna tillgångar, avsättningar och skulder existerar, tillhör kommunen och är fullständigt redovisade och rätt periodiserade
- tillgångar, avsättningar och skulder har värderats enligt principerna i KRL
- föregående års utgående balanser har överförs rätt som årets ingående balanser
- specifikationer till utgående balanser finns i tillräcklig omfattning

- årets resultat överensstämmer med resultaträkningen.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättningar, skulder och eget kapital.

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar noter i tillräcklig omfattning med undantag av att kortfristiga placeringar inte redovisas på egen rad utan inom posten kortfristiga fordringar. Posten kortfristiga placeringar uppgår till 5 mnkr och avser pensionsmedel.

Bilagor/specifikationer finns i huvudsak i tillräcklig omfattning. Ett förbättringsområde är att enskilda balansposter kunde specificeras bättre med underlag som styrker balansposten och inte bara en bokföringsorder utskrivna ur redovisningssystemet.

3.3.1 Immateriella anläggningstillgångar

Det bokförda värdet för immateriella anläggningstillgångar är totalt 16,2 mnkr och utgörs av programvarulicenser som kommunen anskaffat. De totala utgifterna 2007 för immateriella anläggningstillgångar uppgår till 7 230 tkr. Utgiften avser i huvudsak uppgradering av WIN 2000. Avskrivning av immateriella anläggningstillgångar har gjorts med 7 299 tkr under 2007.

3.3.2 Materiella anläggningstillgångar

Avskrivningar/nedskrivningar

Avskrivning av byggnader, maskiner och inventarier har gjorts med 228,4 mnkr vilket är en ökning med 26,7 mnkr jämfört mot föregående år. Av dessa är 41,7 mnkr nedskrivningar vilket är en ökning med 14,1 mnkr jämfört mot föregående år. Avskrivningar påbörjas vid påföljande årsskifte, med undantag för nybyggda fastigheter som har hyresgäster, som påbörjar sin avskrivning när hyresintäkter betalas till kommunen. Enligt RKR:s Rekommendation nr 11.1 ska avskrivningar påbörjas när en anläggning tas i bruk. Vi förutsätter därför att kommunen börjar tillämpa rekommendationen.

Nedskrivning av F-huset på Sävetomten med sammanlagt 21,5 mnkr motiveras av kommunen med att handlingsutrymmet ökar för alternativa beslut om framtida användning och nedskrivningen är en anpassning av nyttjandevärdet. Dessutom ingår i beloppet beräknade rivningskostnader om 1,5 mnkr. *Enligt våra uppgifter används skolbyggnaden fullt ut för skolverksamhet, även om vissa lokaler inte är lämpade för klassundervisning. Vi har inte fått någon tydlig och rimlig motivering för nedskrivningen och bedömer därför att något nedskrivningsbehov inte föreligger.*

Vi har noterat att fastigheterna Björkanderska magasinet, Konstskolan, Högskolan och Almedalsbiblioteket skrivs av med sk rak annuitet innebärande att avskrivningen är linjär men internräntan beräknad utifrån hela avskrivningsperioden. Vi önskar en tydlig motivering till varför man valt denna metod för dessa fastigheter.

Maskiner och inventarier

Maskiner och inventarier tas upp till ett bokfört värde med 248,3 mnkr och jämfört med 2006 har värdet ökat med 17,8 mnkr. Årets avskrivningar uppgår till 59,3 mnkr. I årets avskrivningar finns det avskrivningar utöver plan (nedskrivningar) på ej aktiverade utgifter under 2007 på sammanlagt 2,6 mnkr. Dessa avskrivningar bör ha gått genom anläggningsregistret för att kunna göra en korrekt bedömning av maskiner och inventarier. Beloppet avser inventarier i kongresshallen som har sålts. Beloppet avser nyttjandetiden 1 april 31 till december 2007.

Inga inventarieförteckningar upprättas till bokslutet inom förvaltningarna. Det saknas rutiner centralt för inventarieförteckningar.

En översiktlig kontroll av anläggningsregistret visade att inga immateriella tillgångar aktiverats under 2007 på kontona för maskiner och inventarier.

Bland upplupna kostnader finns en post om 698 tkr som avser inköp av en truck till Christopher Polhemgymnasiet. Fordonet kommer inte att levereras förrän efter mars månad 2008 och har därför felaktigt redovisats som upplupen kostnad och anläggningstillgång i bokslutet för 2007.

Mark och byggnader

Årets avskrivningar uppgår till 127,4 mnkr. I årets avskrivningar finns det avskrivningar utöver plan (nedskrivningar) på ej aktiverade utgifter under 2007 på sammanlagt 5,0 mnkr. Dessa avskrivningar bör ha gått genom anläggningsregistret för att kunna göra en korrekt bedömning av mark och byggnader. Beloppet avser Studentcentrum som färdigställdes under 2007 och har minskat 2007 års investeringsutgifter. Följden blir att anskaffningsvärdet i anläggningsregistret är ett nettovärde. Motivet är att hyresintäkterna inte täcker utgifterna.

Försäljningar

Samtliga fastighetsförsäljningar har stämts av mot anläggningsregistret och samtliga justeringar har gjorts. Den totala inkomsten från fastighetsförsäljningar uppgår till 211 mnkr vilket är en ökning med 72 mnkr jämfört mot föregående år. Fastighetsförsäljningarna inkluderar reavinster på 77,3 mnkr vilket är en ökning med 25,3 mnkr. Den enskilt största posten är försäljning av kongresshallen till bokfört värde, 91 mnkr.

3.3.3 Kundfordringar

Posten kundfordringar uppgår i balansräkningen till 68,8 mnkr. Vi saknar en samlad åldersanalys av posten och önskar en sådan till delårsbokslutet. Hälso- och sjukvården har kundfordringar från 2003-2006 om 3.132 tkr som vi är tveksamma till substansen i. Vi rekommenderar att förvaltningen gör en genomgång av fordringarna och en bedömning av nedskrivningsbehovet av dem. Det är en tumregel att fordringar som är äldre en 1 år av försiktighetsskäl inte ska tas upp till något värde i balansräkningen. Detta innebär inte att man slutar kräva kunden på pengar. Vi rekommenderar att kommunen kompletterar sin rutin för fakturering och inkasso med en policy för hur posten kundfordringar i balansräkningen ska värderas på balansdagen.

3.3.4 Interimsfordringar

Upplupna skatteintäkter avseende slutavräkning 2006 och prognos för 2007 redovisas med 49.315 tkr. För prognosen 2007 har använts uppgifter från Sveriges Kommuner och Landsting i februari 2008, vilket var 11 mnkr mindre än i december 2007.

Försäljning av Wisby strand skedde med kontraktsdatum 27 december 2007. Köpeskillingen redovisas som en upplupen intäkt om 91.475 tkr. Även slutförandet av försäljningen av Göransgården redovisas som en upplupen intäkt om 18.000 tkr.

Upplupna intäkter avseende 2006 och 2007 års EU-bidrag för projektet Arkipelag/Vitastjerna, som administreras från Lövsta landsbygdscentrum, redovisas med sammanlagt 3.161 tkr. Enligt vår bedömning kommer hela den summan inte att komma in. Minst 350 tkr, troligen mer, är för mycket uppbokat.

Några poster är felaktigt klassificerade och borde ha redovisats på skuldkonto 2991 i stället för 1711 och 1751.

3.3.5 Likvida medel

För konto 1915 Take Care kassor redovisas ett saldo i bokföringen om 839.870 kr. På specifikationen finns antecknat att 636.711 kr avser ”Ej utredda, för högt inbokade intäkter”. Vi anser att denna differens omedelbart ska utredas.

3.3.6 Avsättningar

Avsättningar till pensioner

Den extra pensionsavsättning men gjorde förra räkenskapsåret med 36 mnkr har återförts 2007. Anledningen är att det under 2007 kom nya riktlinjer för hur pensionsskulden ska beräknas. Riktlinjerna innebär bl a att antagandet om livslängd uppdaterats. Effekten av de nya riktlinjerna på pensionsskulsberäkningen 2007 mildrades genom den avsättning som gjordes i räkenskaperna för 2006.

Andra avsättningar

Avsättning för omstrukturering redovisas med 44,6 mnkr fördelade enligt följande:

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen	20,5 mnkr
Barn- och utbildningsförvaltningen	20,8 mnkr
Arbetscentrum	3 mnkr
Räddningstjänsten	0,25 mnkr

Vi delar inte kommunens bedömning att räkenskaperna för 2007 ska belastas av kostnader avseende hälso- och sjukvårdsförvaltningen samt barn- och utbildningsförvaltningen, sammanlagt 41,3 mnkr. Enligt våra uppgifter hade inte arbetet inom dessa förvaltningen kommit så långt per 2007-12-31 att villkoren för en avsättning för omstruktureringens utgifter var uppfyllda fullt ut. *Vi anser att det knappast har skapats en välgrundad förväntan på individnivå som krävs för att kostnaden ska kunna bokföras på räkenskapsåret 2007.*

3.3.7 Kortfristiga skulder

På konto 2815 redovisas externa bidrag till kollektivtrafiken om 1.480 tkr. Merparten av dessa pengar, 1.336 tkr, avser åtgärder som utförts tidigare år och enligt principen om matchning mellan kostnader och intäkter bör dessa bidrag intäktsföras snarast.

3.3.8 Upplupna kostnader

Skuld för intjänad semester och kompensationstid redovisas med totalt 177.953 tkr. Av det detaljerade underlaget framgår att det finns drygt 100 personer med negativa semestersaldon som påverkat nettoskulden med 899 tkr. Vi rekommenderar att man snarast utreder dessa negativa saldons rättigheter i registret. Även bland kompensationstid, ferie och uppehåll förekommer negativa saldons.

Bland upplupna kostnader finns en post om 698 tkr som avser inköp av en truck till Christopher Polhemsgymnasiet. Fordonet kommer inte att levereras förrän efter mars månad 2008 och har därför felaktigt redovisats som upplupen kostnad och anläggningstillgång i bokslutet för 2007.

3.3.9 Förutbetalda intäkter

Fastighetsförsäljningar har redovisats som förutbetalda intäkter, vilket innebär att de gottgörs följande räkenskapsår, 2008, trots att kontrakt har skrivits 2007. Enligt kommunens regler är det datum för kontraktsskrivning och handpenningens överlämnande som ska styra på vilket räkenskapsår affären ska redovisas. Kommunen uppger att det uppstått missförstånd mellan syftet med respektive affär att den ska redovisas 2008 och de personer som handhar kontraktsskrivningen. *Vår bedömning är att kommunens regler ska gälla och vi rekommenderar att man undviker att ingå fastighetsaffärer i slutet av året om avsikten är att affären ska ingås på följande räkenskapsår. Följande affärer anser vi hör till 2007: Aspen 3, Barlingbo skola, Slite semesterby samt 19 tomträtter. Försäljning av Sicklings 1:113 (Donnergymnasiet) är beroende av avstyckning som inte är klar.*

Bidrag till energibesparande åtgärder om 4 mnkr avser investeringar utförda 2007 men bidraget har redovisats som en förutbetalad intäkt med avsikt att gottgöras resultatet 2008. *Vår bedömning är att bidraget borde ha matchat investeringsutgifterna 2007 och därmed minskat den investeringsutgift som ligger till grund för internhyressättningen.*

En post som avser F-skatt december 2007 är felaktigt klassificerad som upplupen intäkt på konto 2992. Den hade inte rättats per 31 mars 2008.

3.4 Panter och ansvarsförbindelser

Leasingavtal redovisas i enlighet med gällande rekommendationer. Kommunens leasingavtal klassificeras som operationell leasing och avser paviljonger, fordon, kopieringsmaskiner med mera.

3.5 Finansieringsanalys

I finansieringsanalysen skall kommunens finansiering och investeringar under räkenskapsåret redovisas (KRL 7:1).

Vi har granskat att

- finansieringsanalysen uppfyller kraven enligt KRL
- noter finns i tillräcklig omfattning
- finansieringsanalysens innehåll överensstämmer med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

Bedömning och iakttagelser

Kommunen har gjort en finansieringsanalys som en kassaflödesanalys vilket innebär att verksamhetens betalningsströmmar redovisas. Granskningen visar att finansieringsanalysens uppgifter stämmer överens med övriga uppgifter i årsredovisningen. Årets kassaflöde har minskat med 21,5 mnkr till 8,0 mnkr som överensstämmer med balansräkningens förändring av posten Kassa och bank som ökar från 38,0 mnkr 2006 till 46,0 mnkr 2007.

Uppställningen av finansieringsanalysen följer i allt väsentligt rekommendationen från Rådet för kommunal redovisning.

3.6 Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningens syfte är att ge en helhetsbild av kommunens ekonomiska åtaganden oberoende av i vilken juridisk form verksamheten bedrivs. (Rådets rekommendation)

Den sammanställda redovisningen skall innehålla en resultaträkning och en balansräkning som utgör en sammanställning av kommunens och de juridiska personernas resultat- och balansräkning. (KRL 8:2)

Det är god redovisningssed att inkludera en finansieringsanalys. (Rådets rekommendation)

Vi har granskat att

- den sammanställda redovisningen är uppställd enligt KRL och även innehåller en finansieringsanalys
- noter finns i tillräcklig omfattning och utgör specifikationer till resultat- och balansräkningsposter. Det innebär delposterna i noterna ska vara rensade från intern poster (upplysning om interna poster ska därför inte anges).
- den sammanställda redovisningen omfattar samtliga kommunens företag
- konsolideringen omfattar de företag i vilka kommunen har ett betydande inflytande
- proportionell konsolideringsmetod och förvärvsmetod tillämpas vid konsolideringen
- beloppen överensstämmer mellan den sammanställda redovisningen och de ingående företagens redovisningar
- interna poster har eliminerats i allt väsentligt även i notapparaten.

Allmänt

Den sammanställda redovisningen ingår som en del i kommunens årsredovisning och för år 2007 redovisas ett positivt resultat med 89,4 mnkr vilket är en förbättring jämfört med 2006 på 76,6 mnkr. Den sammanställda redovisningen är tillräckligt dokumenterad med underlag som redovisar hur konsolidering och elimineringar gjorts. Dokumenterat underlag har kontrollerats mot uppgifterna i årsredovisningen. Den sammanställda redovisningens innehåll berörs också av de kommentarer som redovisats för granskningen av kommunen, eftersom kommunen är modern.

Den långsiktiga betalningsförmågan, soliditeten, visar koncernens finansiella styrka genom att ange hur stor del av tillgångarna som är finansierade med egna medel. Soliditeten exklusive pensionsförpliktelser för koncernen har jämfört med föregående år ökat något och uppgår 2007 till 33,8% (2006, 33,2%).

Koncernkonsolidering

Den sammanställda redovisningen uppfyller i stort syftet med att ge en bild av kommunens ekonomiska ställning och åtaganden. Proportionell konsolideringsmetod har tillämpats vid konsolideringen och för de företag som konsoliderats torde redovisningen i allt väsentligt vara rättvisande, utifrån hur deras årsredovisningar ser ut.

Enligt koncernbegreppet ska koncernen Gotlands kommun omfatta aktiebolag, stiftelser och föreningar i vilka kommunen har ett bestämmande eller betydande inflytande. Med betydande inflytande avses de fall där kommunens röstandel överstiger 20 % och eller betydande inflytande. I redovisningen ingår förutom Gotlands kommun, AB GotlandsHem, Gotlands Energiverk AB (Geab), Gotlands Industrihus AB, Stiftelsen Gotlandsmusiken, ALMI Företagspartner AB samt Kulturhuset Borgen, ekonomisk förening. Gotlands Stuveri AB ingår inte då bokslutet inte var klart.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att den sammanställda redovisningen i huvudsak ger en helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning och åtaganden. Granskningen visar att den sammanställda redovisningen är upprättad i enlighet med KRL:s krav.

Gotlands kommun har ej erhållit någon utdelning från bolagen i koncernen under 2007.

När det gäller elimineringar av försäljning från GEAB så har de gjorts utifrån uppgifter från de köpande företagen i koncernen.

Koncerninterna kostnader och intäkter har eliminerats med 104 mnkr, vilket styrks i underlag samt att eliminering av koncerninterna finansiella respektive kostnader har skett med 1,1 mnkr. Innehav av aktier inom koncernen är eliminerat med 52,6 mnkr. Koncerninterna fordringar och skulder har eliminerats med 94,0 mnkr.

Gotlands kommun har sålt anläggningstillgångar, kongresshallen, till Visby Strand Congress & Event Gotland för 91,5 mnkr. Visby Strand Congress & Event Gotland bildades under 2007 och är ett dotterbolag till Gotlands Industrihus AB. Eliminering av investeringsutgift och försäljning av anläggningstillgångarna har skett i bokslutet.

3.7 Redogörelse för tillämpade redovisningsprinciper

Redogörelse för tillämpade redovisningsprinciper ... Om avvikelser görs från vad som följer av allmänna råd eller rekommendationer från normgivande organ på det kommunala området, skall upplysning om detta och om skälen för avvikelsen lämnas i en not. (KRL 1:3)

... Resultaträkningen, balansräkningen och finansieringsanalysen får kompletteras med upplysningar i noter. I så fall skall hänvisning göras vid de poster i resultaträkningen, balansräkningen till vilka upplysningarna hänför sig. (KRL 3:2)

... Extraordinära intäkter och kostnader skall specificeras till storlek och art i en not. (KRL 5:5)

... Om principerna för värdering, klassificering eller indelningen i poster eller delposter ändrats, skall posterna för det närmast föregående räkenskapsåret räknas om ... Om det finns särskilda skäl och är förenligt med god redovisningssed, behöver omräkning eller ändring inte göras. Skälen för detta ska anges i not. (KRL 5:6)

... I samband med uppskrivningen av finansiella anläggningstillgångar skall det i en not lämnas upplysning om storleken på det uppskrivna beloppet. (KRL 6:6)

Principerna för värdering av tillgångar, avsättningar och skulder skall anges.

För posterna i årsredovisningen som avser tillgångar, avsättningar och skulder i utländsk valuta skall det anges enligt vilka principer beloppen har räknats om till svenska kronor. Uppgifterna enligt första och andra styckena får lämnas i not. (KRL 6:12)

Utöver KRL:s krav ställer RKR:s rekommendationer krav på tilläggsupplysningar. Flera rekommendationer hänvisar till Redovisningsrådet för publika företags rekommendationer, vilka oftast har omfattande krav på tilläggsupplysningar.

Vi bedömer att årsredovisningen lämnar information om tillämpade redovisningsprinciper samt avvikelser från dessa.

Vi har inte funnit att kommunen angivit något skäl till avvikelsen från RKR:s rekommendation 11:1 Redovisning av materiella tillgångar avseende tidpunkt för när avskrivning påbörjas.